

Participatieplan Ontkluizing Keutelbeek Geleen

Planuitwerking

Historische ontwikkeling

Ontkluizing Keutelbeek

Variante studie tracé Geleen - Zuid

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906

KvK: 67682065

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

titel Participatieplan Ontkluizing Keutelbeek Geleen
subtitel Planuitwerking
datum 24 juni 2022
versie 0.2
status Definitief
zaaknr. 2022-Z2762
documentnr. WLD0C-1672450721-5599

Inhoudsopgave

1	Inleiding en achtergrond	4
1.1	Samenwerking Sittard-Geleen en ZOwonen	4
1.2	Achtergrond van de Keutelbeek	4
1.3	Het plangebied: Geleen-Zuid	5
1.4	Doelstelling project	6
2	Het participatieproces	7
2.1	Doel van de participatie	7
2.2	Aansluiten bij principes van Geleen-Zuid	7
2.3	Hoe verloopt de planuitwerking?	8
2.4	Stakeholders	8
2.5	Hoe worden stakeholders betrokken?	10
3	Contact	10

1 Inleiding en achtergrond

1.1 Samenwerking Sittard-Geleen en ZOwonen

De planuitwerking van de ontkluizing Keutelbeek Geleen, oftewel het open maken van de beek, is een initiatief van Waterschap Limburg. Dit wordt in samenwerking met de gemeente Sittard-Geleen en Woningcorporatie ZOwonen opgepakt om meerdere doelen in het project te realiseren. De samenwerkende partijen leveren input en werken actief mee aan het opstellen van een geschikte ontwerp voor de ontkluisde Keutelbeek in de wijk Geleen-Zuid. Waterschap Limburg fungeert als kartrekker van dit project.

Uiteraard doen deze partijen dit niet alleen. We gaan samen met de inwoners, projectpartners en andere belanghebbenden partijen in Geleen-Zuid de wensen en bedenkingen in kaart brengen, uitwerken en daar waar mogelijk in het ontwerp meenemen. Dit alles doen we om de wateroverlast in Geleen-Zuid in de toekomst te beperken en water in het straatbeeld terug te brengen. Zo kunnen we te heftige buien in de toekomst beter aan en verbeteren we de leefomgeving.

We beseffen dat er vanuit betrokken partijen al participatie activiteiten lopen in Geleen-Zuid. Met dit participatieplan zoeken we de aansluiting bij al lopende initiatieven. In dit participatieplan beschrijven we wat het doel is van participatie, hoe we dit vormgeven en hoe we de geleverde inbreng vertalen naar het ontwerp. Het resultaat van de planvoorbereiding is een ontwerp.

1.2 Achtergrond van de Keutelbeek

De Keutelbeek ontspringt in het Kelmonderbosch, waar deze wordt gevoed door enkele bronnen. Vervolgens stroomt de Keutelbeek dwars door de kernen Beek, Neerbeek en Geleen en mondt ter hoogte van Daniken uit in de Geleenbeek.

De Keutelbeek heeft enkele ingrijpende veranderingen ondergaan. Waar gedurende de 20e eeuw werd gekozen om de beek ondergronds te leggen, mede door grootschalige woningbouw, is in de afgelopen jaren deze ontwikkeling teruggedraaid. In 2014 en 2022 is de Keutelbeek in Beek fase 1a en fase 1b ontkluisd. Momenteel worden in Neerbeek plannen voorbereidt om de Keutelbeek ook hier terug te brengen in het straatbeeld. Klimaatverandering heeft onder andere tot gevolg dat tijdens regenbuien de hoeveelheid neerslag hoger wordt. Door ontkluizing van de beek is het mogelijk om meer water via een natuurlijke weg af te voeren en de riolering op die manier te ontzien. Door de beek terug te brengen aan de oppervlakte, krijgt bovendien het straatbeeld een positieve impuls.

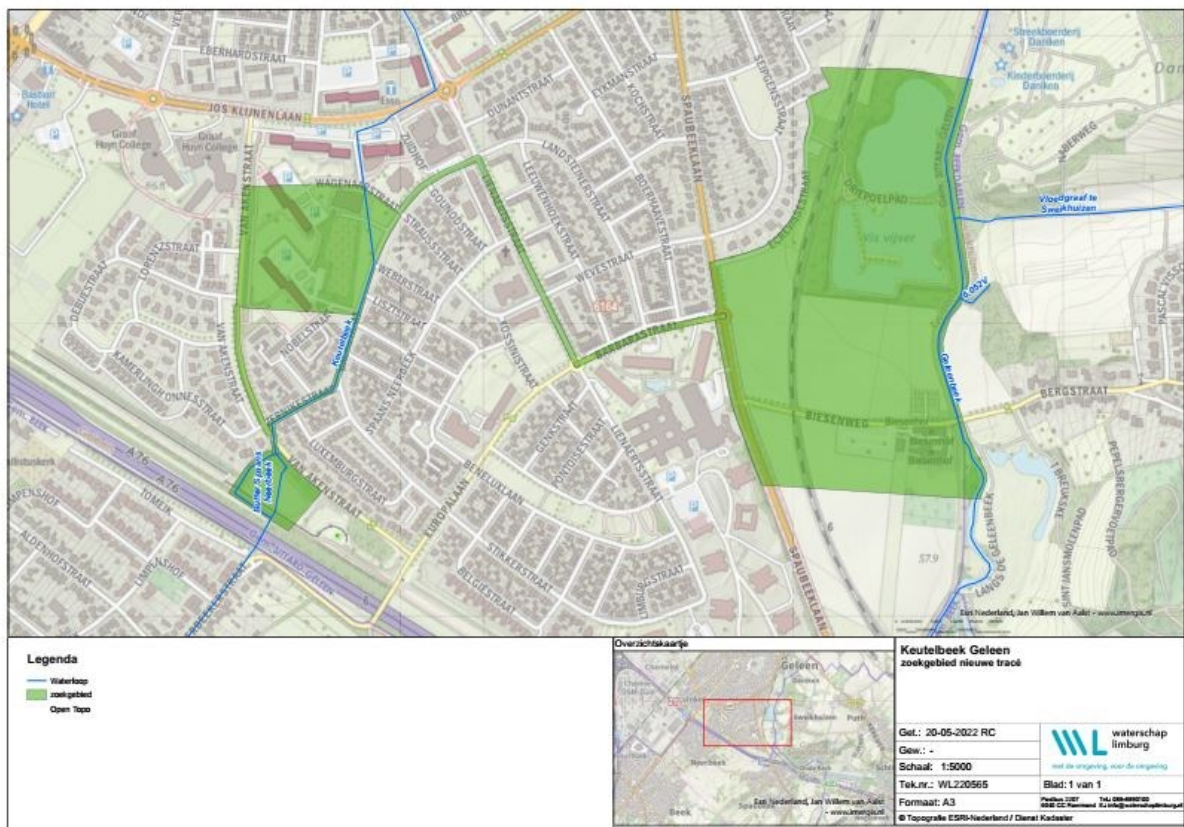
De Keutelbeek stroomt vanuit de gemeente Beek onder de A76 de gemeente Sittard-Geleen binnen. De Keutelbeek ligt hier op dit moment nog onder de grond, waarbij schoon en vuil water nog door een koker stromen. Gemeente Sittard-Geleen en Waterschap Limburg gaan met de ontkluizing Keutelbeek Geleen de Keutelbeek weer in het straatbeeld brengen. Dit doen we vooral om vuil en schoon water van elkaar te scheiden. Anderzijds richten we de Keutelbeek klimaat robuust in om de kans op toekomstige wateroverlast te verminderen. Water zorgt voor minder hittestress en past in de klimaatadaptatiestrategie van de gemeente Sittard-Geleen. De beek wordt natuurlijk en klimaatbestendig ingericht. Hierdoor vermindert de kans op wateroverlast. Daarnaast streven we naar schoner water, het verbeteren van ecologische waarden in de stad en het terugbrengen van de beek in het straatbeeld.

De Keutelbeek kent een grote watertoevoer bij regenval, zowel afkomstig uit landelijk als stedelijk gebied. Om deze watertoevoer te beperken zijn in het verleden al bergbezinkbassins en buffers aangelegd en bestaande buffers vergroot. Hierdoor is de watertoevoer afgenomen, maar blijft nog altijd hoog.

1.3 Het plangebied: Geleen-Zuid

De Keutelbeek ontspringt in het Kelmonderbosch, waar deze wordt gevoed door enkele bronnen. Vervolgens stroomt de Keutelbeek dwars door de kernen Beek, Neerbeek en Geleen en mondt ter hoogte van Daniken uit in de Geleenbeek. Waar de Keutelbeek nu onder de grond stroomt kan deze niet boven de grond lopen. Dit kan niet omdat hier woningen en gebouwen op staan. Ook is het hoogteverschil in gronden niet geschikt om een beek te laten stromen. De overkluisde Keutelbeek functioneert eveneens als riool (of voor vuilwater). Daarom gaan we kijken hoe en waar deze door de wijk Geleen-Zuid kan stromen. Het ontwerp voor de opengemaakte Keutelbeek zijn de resultaten van deze participatie.

Onderstaande kaartje toont in het groen het beoogde tracé en zoekgebied van de ontkluizing Keutelbeek Geleen. De blauwe lijn is de huidige overkluisde Keutelbeek (links) en de Geleenbeek (rechts).

1.4 Doelstelling project

Het doel van de planuitwerking is om in samenwerking met gemeente Sittard-Geleen, Woningcorporatie ZOwonen, bewoners, ondernemers en andere partijen toe te werken naar een ontwerp voor de opengemaakte Keutelbeek in Geleen-Zuid.

Door de beek en het beekdal ruim en klimaatbestendig in te richten, ontstaat een fraaie, groene verbinding door Geleen-Zuid. Deze draagt op natuurlijke wijze bij aan het bestrijden van klimaateffecten als wateroverlast, droogte en hittestress in de stad. Door maatregelen te nemen verbetert bovendien de waterkwaliteit, krijgen vissen weer ruim baan en wordt het beekdal opnieuw toegankelijk. Hiermee wordt een mooie bijdrage geleverd aan de leefbaarheid in het stedelijk gebied.

Omwonenden, ondernemers en betrokkenen worden door gemeente en waterschap betrokken bij de plannen om water terug in het straatbeeld te krijgen en wateroverlast te voorkomen. We trekken hierin samen op, zodat we kansen kunnen benutten en meer doelen kunnen realiseren. Het eindpunt van deze planuitwerking is een ontwerp van de nieuwe loop van de Keutelbeek door Geleen-Zuid. Daarna zijn we nog niet klaar. In de volgende fasen gaan we bezig met een definitief ontwerp, de aanbesteding en de realisatie van de ontkluisde Keutelbeek.

2 Het participatieproces

Voor de aanpak hanteren we principes, die aansluiten op de participatie uitgangspunten van de gemeente Sittard-Geleen en ZOwonen.

Waterschap Limburg raadpleegt in deze fase de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, grondeigenaren, terreinbeheerders en andere betrokkenen. Inbreng van bewoners en andere betrokkenen zorgt voor betere plannen. De planuitwerking willen we verrijken met lokale kennis, lokale creativiteit, en meerwaarde van bewoners en bedrijven.

2.1 Doel van de participatie

Het doel van de participatie is:

- Het **informer**en van belanghebbenden en belangstellenden over de planvoorbereiding.
- We **raadplegen** inwoners en betrokken partijen om lokale kennis over het gebied opdoen. Wat vinden ze belangrijk? Welke aandachtspunten hebben ze?
- We stellen belanghebbenden in staat om tijdig en op effectieve wijze inbreng te leveren of ideeën in te brengen. We laten de omgeving weten hoe de aangedragen ideeën en oplossingen zijn verwerkt en waarom.
- We hebben elkaar nodig om oplossingen te kunnen realiseren. We willen graag dat de diverse stakeholders ons leren kennen.
- We **ontdekken** meekoppelkansen die anders onzichtbaar zijn. Hiermee vergroten we de waarde van het project.
- We sluiten aan bij het gedachtegoed “**Luuj make Gelaen-Zuid**”. We dragen bij aan het begrip en draagvlak voor het ontwerp van de ontkluisde Keutelbeek in Geleen-Zuid die uiteindelijk tot uitvoering gaat komen; zowel bij bewoners en ondernemers als bij bestuurders en overheden.

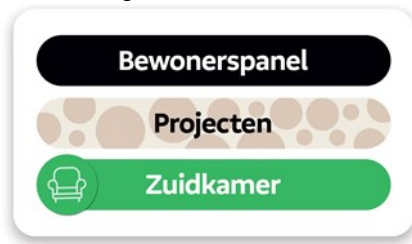
2.2 Aansluiten bij principes van Geleen-Zuid

In Geleen-Zuid lopen verschillende ontwikkelingen waarvan de ontkluizing, vanuit de beleving van de inwoners, slechts één van is. Daarom sluiten we aan op de manier van communiceren en participeren die zij kennen.

Leidend principe	Communicatief vertrekpunt
“Luuj make Gelaen-Zuid”	Wij gedragen ons als gast
We werken vanuit een open vizier en met de kaarten op tafel	Communicatie is drager van verhalen en feitelijke informatie, niet van belangen
We werken vanuit praktische, richtinggevende wijsheid	Doe niet zo ingewikkeld. Ons werk in de wijk is een samenspel en de planmatigheid is lager dan gewend.

Het begrip participatie wordt in de wijk ingevuld als: Samenwerken met, en luisteren naar alle belanghebbenden in de wijk, niet enkel bewoners, maar ook ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partners die zich op een manier willen inzetten voor een veilig en gezond Geleen-Zuid. Als gelijkwaardige partners op pad, met het doel helder, de exacte route tekent zich met elke stap duidelijker af.

Dit streven wij ook na met het omgevingstraject dat voorogen is voor de ontkluizing van de Keutelbeek. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij de participatievormen die al bekend zijn (figuur 1) en vullen aan met wat nodig is om een goed traject voor de ontkluizing te doorlopen.

Figuur 1: bekende participatievormen

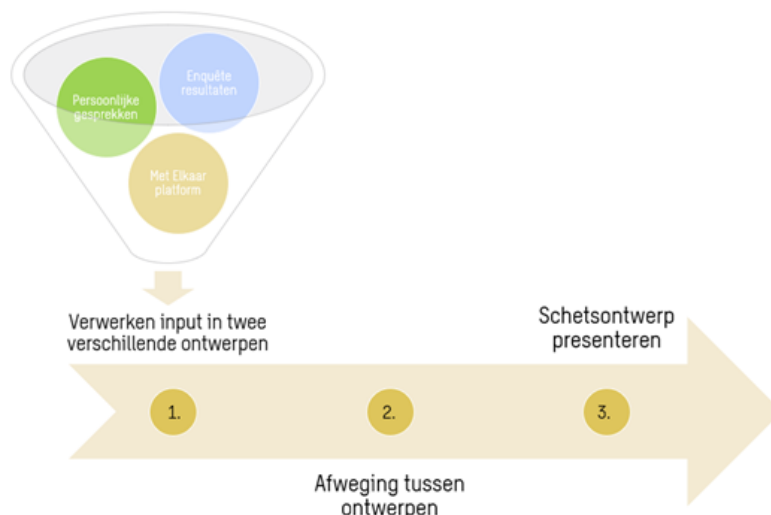
2.3 Hoe verloopt de planuitwerking?

Om te komen tot een ontwerp halen we informatie op en verwerken deze. We stellen twee ontwerpvarianten op. Daarna maken we via een afwegingsmatrix een keuze in ontwerp. De gekozen ontwerpvariant werken we uit in een gedetailleerder ontwerp. Dit is een proces dat zorgvuldigheid vereist. Het is daarom belangrijk om vooraf het proces te beschrijven zodat iedereen op het juiste moment informatie kan brengen en halen. We doorlopen vanaf juni 2022 drie stappen. Bij iedere stap is aangegeven op welke manier de omgeving kan deelnemen.

Stap 1 is de inventarisatie: Bij de inventarisatie halen we beelden, ervaringen, ideeën en wensen uit de omgeving en van projectpartners. Dit doen we onder andere middels een enquête en gesprekken. Deze vinden plaats in het derde en vierde kwartaal van 2022.

Stap 2 is het ontwerpen en afwegen: Hier werken we de opgehaalde informatie uit in twee mogelijke varianten. Met behulp van een afwegingsmatrix bekijken we welk ontwerp het best passend en meest haalbaar is. Dit gebeurt in het vierde kwartaal van 2022 en eerste kwartaal van 2023.

Stap 3 is het ontwerp: Hier maken we een gedetailleerder ontwerp. Met dit ontwerp organiseren we voor iedereen die geïnteresseerd is een informatieavond. We streven ernaar om deze stap in het tweede kwartaal van 2023 af te ronden.

Figuur 2: schematische weergave van de stappen in het ontwerpproces

2.4 Stakeholders

Voor de ontkluizing voorzien we de volgende stakeholders, op willekeurige volgorde, die we informeren en raadplegen. Afhankelijk van hun ligging (primair of secundair) langs het beoogde tracé is bepaald hoe zij betrokken worden in het traject.

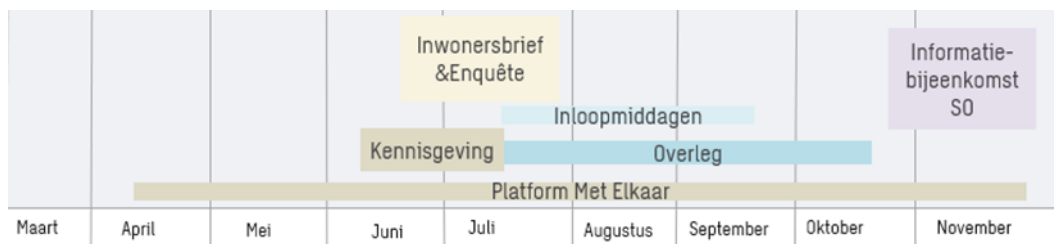
Stakeholder	Manier van betrekken			
Huurdersbelangenvereniging Geleen	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp
Wijkplatform Geleen Zuid & Kluis	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp
Triade	Kennisgeving & Platform Met Elkaar			Informatieavond Ontwerp
Woonpunt	Kennisgeving & Platform Met Elkaar			Informatieavond Ontwerp
Hoogbouwcommissie	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp
Inwoners van de wijk	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête		Informatieavond Ontwerp
Landeigenaar uitmonding	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Persoonlijk gesprek		Informatieavond Ontwerp
Zorgorganisatie Zuyderland	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag		Informatieavond Ontwerp
Prorail	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Overleg		
Nutspartijen	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Overleg		
Gemeente Sittard-Geleen	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Overleg		
ZOwonen	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Overleg		
Ondernemers (Barbarastraat)	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp
Winkeliersvereniging	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp
Wonen Limburg	Kennisgeving & Platform Met Elkaar			Informatieavond Ontwerp
Sportvision Geleen	Kennisgeving & Platform Met Elkaar			Informatieavond Ontwerp
VvE Lienaertsstraat	Kennisgeving & Platform Met Elkaar	Inwonersbrief & Enquête	Persoonlijk gesprek op inloopmiddag	Informatieavond Ontwerp

2.5 Hoe worden stakeholders betrokken?

De stakeholders worden op verschillende manier betrokken:

- Kennisgeving: In lijn met de omgevingswet wordt bij de start van het project een kennisgeving gepubliceerd. Hierdoor wordt een ieder op de hoogte gesteld van de opgave en geven we inzicht in het proces.
- Platform Met Elkaar: Dit platform wordt ingezet als centraal punt waar belangstellenden actuele informatie over het project kunnen vinden. Tevens gebruiken we dit platform om de enquête uit te zetten.
- Inwonersbrief & Enquête: We informeren de primaire stakeholders via een bewonersbrief.
Om het ontwerp van de beek zo goed mogelijk te laten aansluiten bij beleving van de wijk zetten we ook een korte enquête uit. Hierbij kan een betrokkene aangeven welke gebieden aandacht vragen – bijvoorbeeld vanwege veiligheid of wateroverlast – en waarom. In de inwonersbrief wordt verwezen naar deze enquête. Deze wensen worden meegenomen in de KES en waar mogelijk gehonoreerd. In samenwerking met ZOwonen en de gemeente Sittard-Geleen kijken wij naar een geschikte manier om de enquête onder de aandacht te brengen.
- Persoonlijk gesprek op inloopmiddag: Verschillende stakeholders ontmoeten we ook graag voor een persoonlijk gesprek. Dit om hun wensen en bedenkingen te horen en vooraan in het proces al mee te kunnen nemen. Ook helpt dit om verwachtingen te managen en toe te lichten. Tijdens twee inloopmiddagen in het Zuidkamer nodigen we hen uit om langs te komen.
- Overleg: Met verschillende partijen vindt verder overleg plaats om hun eisen en randvoorwaarden op te halen. Dit omdat zij bijvoorbeeld de grond waar ontwikkeling gaat plaatsvinden bezitten of beheren.
- Informatieavond Ontwerp: wanneer het ontwerp af is delen we deze graag met de stakeholders.

We voorzien de volgende planning voor het informeren en raadplegen van de stakeholders.

3 Contact

We willen contact met u houden. Daarvoor gebruiken we het digitale platform Met Elkaar <https://metelkaar.waterschaplimburg.nl/projecten/keutelbeek>. Hier verzamelen we informatie over het gebied, het project, geven we antwoorden op veel gestelde vragen en delen we aanvullende informatie die in de loop van het proces beschikbaar komt zoals de planning. Zo blijft u op de hoogte van de laatste stand van zaken.

Liever persoonlijk contact? Dat kan via de omgevingsmanager Dagmar de Wilde van ingenieursadviesbureau Sweco. Dagmar is bereikbaar via dagmar.dewilde@sweco.nl. Of Kim Baeten, omgevingsmanager Waterschap Limburg. Kim is bereikbaar via k.baeten@waterschaplimburg.nl.